

PERINTAH ISTITABAH BAGI KESALAHAN AKIDAH: SOROTAN KES ABDUL KAHAR B. AHMAD

Zanariah Dimon¹, Nurzatil Ismah Azizan¹, Nazneen Ismail¹, Hamidi Abd. Ghani², Zulqarnain Hassan², Nordin Mat Piah², Mohd Ramizu Abdullah @ Zakaria² & Nurulfathonah Mohd Effendy³
zanariah@kuis.edu.my

¹Kolej Universiti Islam Antarabangsa Selangor (KUIS)

²Kolej Islam Antarabangsa Sultan Ismail Petra (KIAS)

³Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM)

Abstrak

Negara pernah digemparkan dengan kes ajaran sesat Abdul Kahar Ahmad atau lebih dikenali dengan gelaran Rasul Melayu. Abdul Kahar Ahmad telah disabitkan kesalahan atas lima pertuduhan berhubung ajaran sesat dan dikenakan hukuman keseluruhan denda sebanyak RM16,500, penjara selama 10 tahun dan enam kali sebatan. Abdul Kahar juga diperintahkan menjalani pemulihan akidah atau istitabah di Pusat Pemurnian Akidah Baitul Iman, Ulu Yam, Selangor selama tempoh enam bulan bagi tujuan bertaubat dan kembali kepada Islam. Istitabah merupakan satu anjuran atau proses memberi peluang untuk bertaubat bagi mereka yang melakukan kesalahan berkaitan akidah seperti ajaran sesat, doktrin palsu dan kesalahan yang berkait dengan murtad dan percubaan murtad. Oleh itu, artikel ini bertujuan membuat sorotan terhadap proses istitabah yang dilaksanakan terhadap Abdul Kahar. Kajian ini menggunakan metodologi kualitatif. Data kajian diperolehi menerusi metode dokumentasi dan temubual dengan cara menganalisis dokumen berkaitan profil kes, modul pemulihan yang dijalankan di pusat pemulihan tersebut dan kesannya terhadap subjek kajian. Hasil kajian menunjukkan bahawa istitabah perlu digunakan dalam menangani kesalahan akidah yang semakin menular di Malaysia kini. Kaedah ini dapat mempertahankan kesucian agama dan mengembalikan pesalah yang terlibat dengan kesalahan akidah bertaubat dan kembali kepada Islam seperti dalam kes Abdul Kahar ini.

Kata kunci: istitabah, kesalahan akidah, Abdul Kahar b. Ahmad

1.0 PENGENALAN

Kertas kerja ini akan memfokuskan kepada perintah istitabah atau pemulihan akidah yang dilaksanakan dalam kes-kes melibatkan kesalahan akidah khususnya sorotan terhadap kes Abdul Kahar b. Ahmad yang mendakwa sebagai Rasul Melayu. Perkataan istitabah membawa erti satu prosedur rasmi yang digunakan sebelum seseorang itu akan dijatuhkan hukum had *riddah* (Wan Mohd Fazrul et al. 2013: 59). Ia merupakan satu anjuran atau proses memberi peluang untuk bertaubat bagi mereka yang melakukan kesalahan dari segi syarak. Selain itu, pendekatan istitabah yang dijalankan adalah berbentuk rundingan dan khidmat nasihat akidah kepada pemohon untuk kembali menerima Islam sebagai agama dalam hidup (Ashikin et. al 2017: 23). Manakala, kesalahan akidah yang dimaksudkan ialah kesalahan yang berkait penyelewengan ajaran Islam yang bertentangan dengan syariat seperti ajaran sesat, doktrin palsu dan kesalahan yang berkait dengan murtad dan percubaan murtad. Rentetan itu kajian ini bertujuan untuk mengenal pasti proses istitabah atau pemulihan akidah yang telah ditetapkan terhadap mereka yang terlibat dalam kesalahan akidah.

2.0 PERNYATAAN MASALAH

Persoalan akidah bukanlah sesuatu yang boleh diambil ringan kerana ia berkait maqasid shari`ah iaitu dalam aspek penjagaan agama (hifz al-Din). Gejala kerosakan akidah seperti ajaran salah yang sentiasa berkembang dan menular saban hari perlu dipandang serius dalam usaha memelihara akidah umat. Kes-kes ajaran salah dan doktrin palsu seperti Tarikat Naqsyabandiyah, Ajaran Ayah Pin, Golongan Anti Hadis serta kes-kes murtad seperti Azlina Jailani @ Lina Joy (1997), Kamariah Ali (1999) dan Fatimah Tan (2016) menunjukkan kerosakan akidah sudah menjadi polemik yang membimbangkan dan memberi cabaran besar kepada umat Islam. Lazimnya, fokus kajian tertumpu kepada isu-isu pendakwaan dan penguatkuasaan kesalahan akidah. Ini kerana mereka yang terlibat dengan ajaran salah dan percubaan keluar agama ini boleh didakwa melalui pelbagai peruntukan enakmen jenayah syariah walaupun hukumannya terlalu ringan berbanding dengan kemudaratannya kepada orang Islam.

Kesalahan akidah termasuklah penyebaran ajaran sesat dan ajaran yang bercanggah dengan Ahli Sunnah Wal Jamaah. Ajaran sesat adalah sebarang ajaran atau amalan yang dibawa oleh orang Islam atau orang bukan Islam yang mendakwa bahawa ajaran atau amalan tersebut adalah ajaran Islam atau berdasarkan ajaran Islam, sedangkan hakikatnya ajaran dan amalan yang dibawa itu bertentangan daripada ajaran Islam yang berdasarkan al-Quran dan hadis serta bertentangan dengan ajaran Ahli Sunnah wa Jamaah. Berdasarkan penakrifan tersebut jelas dapat dilihat bahawa golongan yang mengamalkan ajaran sesat itu murtad dan hanya amalan atau ajaran yang diamalkan oleh mereka telah menyimpang.

Keputusan Muzakarah Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia (2009: 1-26) telah menghimpunkan beberapa ajaran sesat yang melibatkan akidah Islam, antaranya Tarekat Mufarridah, Tarekat Naqsyabandiyah Khalidiah Kadirun Yahya, ajaran Hassan Anak Rimau, Kumpulan Qadiani atau Ahmadiyah, ajaran Bahai, al-Arqam, Syiah, Tariqat Naqsyabandiah al-Aliyyah Syeikh Nazim al-Haqqani, Wahdatul Wujud, kumpulan Black Metal dan ajaran Azhar bin Wahab. Menurut Mohd Aizam (2015: 64), pada akhir tahun 1999 jumlah ajaran sesat yang telah dilaporkan ke Jabatan Agama Islam di seluruh Malaysia menjangkau lebih 100 ajaran.

Dato Seri Jamil Khir Baharom dalam penyata rasmi Parlimen (2012: 24) menyatakan bahawa pada tahun 2011 sebanyak lapan ajaran sesat yang masih aktif berbanding tahun 2010 sebanyak 10 ajaran sesat. Justeru itu ia menunjukkan bahawa penguatkuasaan undang-undang dapat dilaksanakan dengan baik. Dalam tempoh tahun 2007 sehingga 2011, sebanyak 87 tangkapan berkaitan dengan kesalahan ajaran sesat di seluruh negara yang telah dilaksanakan. Tangkapan ini merupakan kesalahan-kesalahan di bawah Enakmen Kesalahan Jenayah Syariah di negeri-negeri yang terlibat. Antara kesalahan yang dilakukan oleh ajaran-ajaran tersebut adalah pemujaan salah, doktrin palsu, mengembangkan doktrin agama, perbuatan dan perkataan murtad, subahat dan percubaan murtad dan dakwaan palsu.

Antara ajaran yang diambil tindakan ialah ketua dan pengikut kumpulan al-Arqam yang ditangkap secara beramai-ramai pada tahun 1995. Mereka didakwa terlibat dengan ajaran sesat melalui amalan Aurad Muhammadiyah. Mereka dikenakan tahanan di bawah Akta Keselamatan Dalam Negeri 1960 (ISA) dan diletakkan di Kem Tahanan Kamunting (Mohd Aizam 2015: 100). Antara tindakan yang dikenakan terhadap mereka ialah mengadakan siri pemulihan akidah, tetapi tidak dihadiri sepenuhnya oleh pengikut tegarnya. Antara tahun 1994 sehingga 1998 kerajaan telah mengadakan 29 siri kursus pemulihan terhadap bekas pengikut al-Arqam seramai 2152 orang (Mohd Aizam 2015: 100). Menurut Siti Zubaidah (2010: 251), terdapat pengikutnya yang menulis pengalaman bersama kumpulan terbabit dengan mendedahkan kebenaran tentang Ashaari Muhammad beserta kaum keluarganya. Malah ada juga yang cuba menghidupkannya kembali atas nama lain

seperti syarikat berkaitan perniagaan yang dinamakan sebagai Syarikat Rufaqa Corporation Sdn. Bhd (SRC).

Tindakan yang dikenakan ke atas mereka yang terlibat dalam kesalahan akidah ini mendapat respon yang pelbagai khususnya daripada gerakan yang cenderung kepada fahaman liberal. Kumpulan ini mengemukakan pelbagai bantahan atas slogan hak kebebasan beragama dan hak asasi manusia khususnya bagi masyarakat Muslim. Antaranya, *Islam Interfaith Commission* (IRF) atau *Inter Religious Centre* (IFC), Kumpulan Artikel 11, *Sister in Islam* (SIS), Jaringan Islam Liberal (JIL) dan lain-lain. Mereka berpandangan para penganut agama Islam perlu diberi kebebasan beragama dan beramal mengikut kehendak tersendiri (Nazneen et al. 2017: 16). Malah terdapat usaha yang telah dilaksanakan oleh *Coalition of Malaysian NGOs in the UPR Process* (COMANGO) dengan mengusulkan laporan COMANGO 2013 untuk semakan kedudukan Hak Asasi Manusia (HAM) di Malaysia kepada Majlis Hak Asasi Manusia Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (UNHRC) dalam sesi penerimaan muktamad Semakan Berkala Sejangat di Geneva, Switzerland pada tahun 2013.

Antara kenyataan yang melibatkan penganut agama Islam dalam laporan tersebut adalah (COMANGO 2013: 48-51):

10.1.5. In 2011 the Selangor Islamic Religious Department (JAIS) raided Damansara Utama Methodist Church (DUMC) after receiving an anonymous tip that Muslims were attending a proselytization event;

10.1.6. There is no freedom of religion for Muslims of other sects as only the Sunni sect is permitted. Other Muslim sects, e.g., Shiite, are labelled as 'deviant' and actions may be taken against them; and

10.1.9. The Malay translation of Allah, Liberty & Love was banned by the Home Minister. Religious officials arrested a Muslim bookstore manager and a Muslim director of a publishing house for distributing a publication contrary to Syariah law. Both have now been charged in the Syariah court.

Daripada sejumlah isu dan kes yang berlaku ini, ia memberi gambaran bahawa kesalahan akidah telah memberikan impak terhadap sosio perundangan di Malaysia. Justeru, tumpuan perlu diperkasakan terhadap mekanisme pengawalan dan pencegahan agar garis panduan yang jelas dan seragam dapat disediakan dalam berhadapan dengan fenomena ini. Berdasarkan amalan sedia ada, terdapat perbezaan keputusan mahkamah dalam berhadapan dengan kesalahan akidah iaitu sama ada pesalah dikenakan hukuman berbentuk denda, penjara atau sebatan atau dikenakan istitabah melalui kaedah ditahan di pusat pemulihan, melalui proses kaunseling atau tiada proses pemulihan dikenakan. Perkembangan kes Abdul Kahar Ahmad atau Rasul Melayu (2009), penubuhan pusat pemulihan akidah dan usul undang-undang rehabilitasi bagi kesalahan akidah di Perlis (2000) telah menimbulkan persoalan tentang bagaimana bentuk amalan perintah taubat bagi tujuan pemulihan akidah (istitabah) bagi mengawal gejala kerosakan akidah ini dilaksanakan peringkat negeri? Adakah ia menjadi prosedur yang standard kepada semua kes-kes kesalahan akidah di peringkat negeri terutamanya yang melibatkan permohonan keluar agama Islam? dan bagaimanakah modul pemulihan yang dilaksanakan bagi proses tersebut? Oleh itu, kertas kerja ini akan memfokuskan kepada pendekatan yang digunakan dalam proses istitabah dengan mengambilkira pelaksanaannya dalam kes Abdul Kahar b. Ahmad.

3.0 METODOLOGI KAJIAN

Kajian ini adalah berkenaan dengan perintah istitabah bagi kesalahan akidah di Malaysia dengan membuat sorotan dalam kes Abdul Kahar b. Ahmad yang telah disabitkan kesalahan atas lima pertuduhan kesalahan akidah. Oleh itu bagi mencapai objektif kajian, pengkaji memilih reka bentuk kualitatif. Data dipungut melalui kaedah temu bual separa struktur bersama Penguasa Pusat Pemurnian Akidah Baitul Iman, Hulu Yam Bharu, Selangor. Selain itu, analisis dokumen turut dijalankan seperti kes-kes, kajian lepas dan sebagainya.

4.0 HASIL DAPATAN KAJIAN

4.1 Kesalahan Akidah dalam Undang-undang Jenayah Syariah di Malaysia.

Kesalahan akidah secara amnya adalah tertumpu pada kesalahan-kesalahan yang mampu menggugat keimanan dan akidah seseorang kepada Allah s.w.t. Ia berkait dengan penyebaran ajaran dan amalan yang bertentangan dengan Islam. (Siti Zubaidah. 2017: 35). Berikut merupakan peruntukan kesalahan-kesalahan jenayah syariah negeri-negeri berhubung dengan penyelewengan akidah:

4.1.1 Pemujaan salah (Zubaidah 2010: 256);

Seksyen 3 Akta Kesalahan Jenayah Syariah (Wilayah-Wilayah Persekutuan) 1997 (selepas ini Akta 559) menyebut: “Mana-mana orang yang memuja alam semula jadi atau melakukan apa-apa perbuatan yang menunjukkan pemujaan atau rasa hormat kepada mana-mana orang, binatang, tempat atau benda dengan apa-apa cara yang menyalahi Hukum Syarak adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi tiga ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya”.

4.1.2 Doktrin palsu (Zubaidah 2010: 256);

Seksyen 4 menjelaskan: “Mana-mana orang yang mengajar atau menjelaskan apa-apa doktrin atau melaksanakan apa-apa upacara atau perbuatan yang berhubungan dengan agama Islam dimana-mana tempat, sama ada tempat persendirian atau tempat awam, adalah melakukan suatu kesalahan jika doktrin atau upacara atau perbuatan itu berlawanan dengan Hukum Syarak atau manamana fatwa yang sedang berkuatkuasa di Wilayah Persekutuan, dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi lima ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi tiga tahun atau disebat tidak melebihi enam sebatan atau dihukum dengan mana-mana kombinasi hukuman itu”.

4.1.3 Mengembangkan doktrin agama dsb (Zubaidah 2010: 257);

Seksyen 5 menegaskan: “Mana-mana orang yang mengembangkan doktrin atau kepercayaan agama selain daripada doktrin atau kepercayaan agama Islam di kalangan orang yang beragama Islam adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi tiga ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya”.

4.1.4 Dakwaan palsu (Zubaidah 2010: 257);

Seksyen 6 menyebut: “Mana-mana orang yang:

- (a) mengisytiharkan dirinya atau mana-mana orang lain sebagai Rasul atau Nabi, Imam Mahadi atau wali; atau
- (b) menyatakan atau mendakwa bahawa dia atau mana-mana orang lain mengetahui peristiwa atau perkara di luar pemahaman atau pengetahuan manusia, sedangkan perisytiharan, pernyataan atau dakwaan itu adalah palsu dan berlawanan dengan ajaran Islam, adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi lima ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi tiga tahun atau kedua-duanya”.

4.1.5 *Menghina dan menyebabkan dipandang hina dll. agama Islam (Zubaidah 2010: 258);*

Seksyen 7 berbunyi: “Mana-mana orang yang secara lisan atau secara bertulis atau dengan gambaran yang tampak atau dengan apa-apa cara lain:

- (a) menghina agama Islam atau menyebabkan agama Islam dipandang hina;
- (b) mempersendakan, mengajuk-ajuk atau mencemuh amalan atau upacara yang berhubungan dengan agama Islam; atau
- (c) mempersendakan atau menyebabkan dipandang hina mana-mana undang-undang yang sedang berkuatkuasa di Wilayah Persekutuan yang berhubungan dengan agama Islam adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi tiga ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya”.

4.1.6 *Mengajar agama tanpa tauliah (Zubaidah 2010: 258);*

Seksyen 11 menyebut: “Mana-mana orang yang mengajar atau mengaku mengajar apa-apa perkara yang berhubungan dengan agama Islam tanpa tauliah yang diberikan di bawah seksyen 96 Akta Pentadbiran adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi lima ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi tiga tahun atau kedua-duanya”.

4.1.7 *Pendapat yang bertentangan dengan fatwa (Zubaidah 2010: 259); dan*

Seksyen 12 menegaskan: “Mana-mana orang yang memberikan, mengembangkan atau menyebarkan apa-apa pendapat tentang ajaran Islam, Hukum Syarak atau apa-apa isu yang bertentangan dengan mana-mana fatwa yang sedang berkuatkuasa di Wilayah Persekutuan adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi tiga ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya”.

4.1.8 *Penerbitan yang bertentangan dengan Hukum Syarak (Zubaidah 2010: 260);*

Seksyen 13 Akta 559 menjelaskan:

“Mana-mana orang yang:

- (a) mencetak, menyiarkan, menerbitkan, merakamkan, mengedarkan atau dengan apa-apa cara lain menyebarkan apa-apa buku, risalah, dokumen atau apa-apa bentuk rakaman yang mengandungi apa-apa jua yang bertentangan dengan Hukum Syarak; atau
- (b) ada dalam miliknya apa-apa buku, risalah, dokumen atau rakaman sedemikian adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi tiga ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya.

4.1.9 Mahkamah boleh memerintahkan supaya mana-mana buku, risalah, dokumen atau rakaman yang disebut dalam subseksyen

- (a) Dilucutkan hak dan dimusnahkan, walaupun tiada seorang pun telah disabitkan atas kesalahan berkaitan dengan buku, risalah, dokumen atau rakaman itu”.

Zubaidah (2010: 261) mengatakan bahawa terdapat satu kesalahan yang tiada di negeri-negeri lain tetapi ada di Terengganu iaitu seksyen 15 Enakmen Kesalahan Jenayah Syariah (Takzir) 2001, kesalahan memutarbelitkan ajaran dan hukum hakam agama Islam. Manakala Enakmen Majlis Agama Islam dan Adat Istiadat Melayu Kelantan 1994, seksyen 93(1) yang melarang sesiapa sahaja daripada menganut, mengajar, memberi penerangan dan menyebarkan kepada orang lain dengan apa cara sekalipun atau melakukan apa-apa amalan atau upacara yang berupa ibadat yang bercanggah dengan Hukum Syarak atau mana-mana mazhab yang muktabar atau fatwa yang sah daripada Majlis, sama ada di rumahnya atau di lain-lain tempat dalam negeri Kelantan.

Hakikatnya, isu jenayah syariah berkaitan akidah bukan perkara baru, malahan telah sekian lama menjadi kegusaran dalam kalangan umat Islam. Menurut Johana Mohd Taib. (2010: 132), peruntukan undang-undang sahaja tidak dapat menghalang kebanjiran gejala negatif yang bertujuan memesongkan akidah umat Islam ini daripada menular dalam kalangan masyarakat. Kemajuan pesat teknologi juga mempengaruhi dengan mudah penyebaran kesalahan akidah tersebut. Oleh itu, penyelewengan akidah ini perlu dibanteras dalam pelbagai bentuk dan tindakan meliputi undang-undang, penguatkuasaan fatwa dan proses pemulihan akidah atau istitabah kepada pesalah-pesalah yang telah disabitkan kesalahan di mahkamah syariah.

4.2 Perintah Istitabah Menurut Undang-undang.

Maksud istitabah secara literalnya ialah memohon taubat atau menganjurkan bertaubat (Fazrul et al. 2015: 112; Fazrul et al. 2013: 58; Maizatul et al. t.th: 159). Apabila seseorang itu telah melakukan kesalahan atau mengingkari perintah Allah s.w.t, maka diwajibkan bertaubat diatas kesalahan tersebut dan kembali ke pangkal jalan. Konsep istitabah perlu digunakan dalam menangani kesalahan akidah yang semakin menular di Malaysia. Malah dapat mempertahankan kesucian agama Islam dan melindungi daripada mempengaruhi akidah umat Islam yang lain.

Dalam penulisan Wan Mohd Fazrul et al. (2013: 58) istitabah berada dalam perbahasan mengenai masalah murtad dan sebelum pelaksanaan hukum had kepada golongan ini. Perkataan istitabah turut membawa erti lain iaitu satu prosedur rasmi yang digunakan sebelum seseorang itu akan dijatuhkan hukum had riddah (Wan Mohd Fazrul et al. 2013: 59). Istitabah merupakan satu anjuran atau proses memberi peluang untuk bertaubat bagi mereka yang melakukan kesalahan dari segi syarak. Selain itu, pendekatan istitabah yang dijalankan adalah berbentuk rundingan dan khidmat nasihat akidah kepada pemohon untuk kembali menerima Islam sebagai agama dalam hidup (Ashikin et al. 2017: 23).

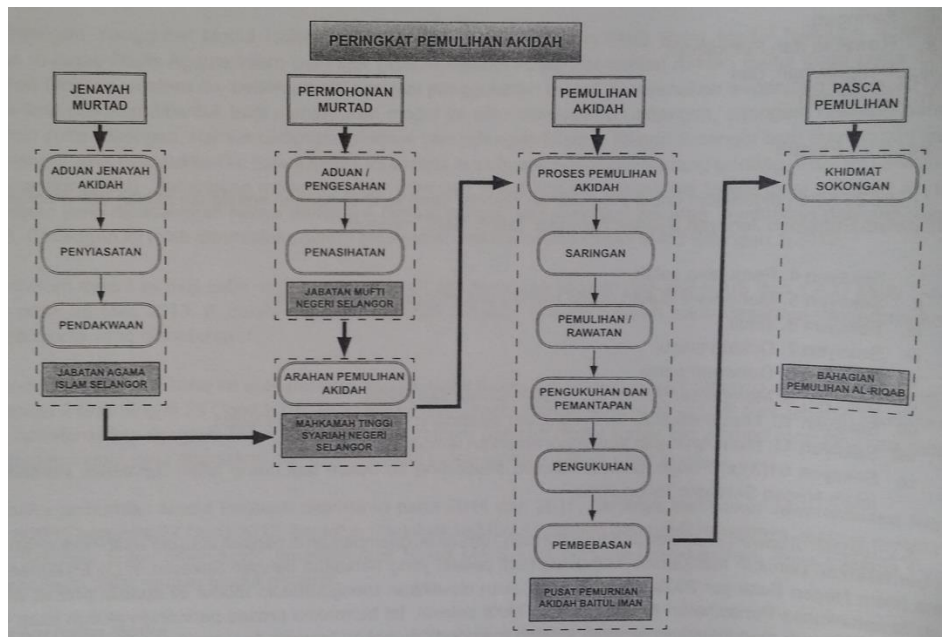
Menurut Fazrul et. al (2013: 63), istitabah bukan sahaja dapat mengelak kesan negatif dari segi moral pesalah bahkan dapat mengelak kesan negatif dari segi keagamaan, kekeluargaan, harta, psikologi dan lain-lain lagi. Dengan pelaksanaan istitabah dapat memberi peluang kepada pesalah untuk diterima semula oleh masyarakat. Malah dapat membanteras gejala ini daripada merebak ke dalam masyarakat yang semakin maju ke hadapan.

Istitabah sangat penting untuk memastikan seseorang yang terlibat dengan kesalahan akidah dan murtad kembali kepada ajaran Islam yang sebenar. Ini bertepatan dengan kaedah *sadd al-dhara'i`* dalam membanteras gejala *riddah* dan penyelewengan akidah. Ini kerana perbuatan tersebut termasuk dalam penghinaan terhadap agama Islam. Istitabah dilaksanakan melalui perintah mahkamah. Pesalah yang terlibat dengan ajaran salah dan pengikut ajaran salah akan melalui proses pendakwaan di mahkamah dan jika didapati bersalah, dijatuhi hukuman penjara dan diwajibkan menjalani proses pemulihan akidah.

Terdapat juga kesalahan yang berkait dengan ajaran selain Ahli Sunnah wa Jamaah telah dikenakan hukuman pemulihan iaitu ditahan di Pusat Bimbingan Akidah. Sepertimana dalam penulisan Zubaidah (2010: 268) berjudul *Menangani Ajaran Sesat di Kalangan Umat Islam: Perspektif Undang-Undang dan Pentadbiran* tentang kes di Selangor iaitu *Pendakwa Syarie Selangor lwn. Abdul Kahar Ahmad* (2014), pesalah berusia 72 tahun yang didapati bersalah atas lima kesalahan berkaitan ajaran salah, telah dihukum penjara selama sepuluh tahun, denda RM16,500 dan enam kali sebatan dan perlu menjalani proses pemulihan selepas dipenjarakan itu di Pusat Pemurnian Akidah Baitul Iman, Ulu Yam Selangor. Beliau menjalani hukuman penjara terlebih dahulu di bawah kendalian Jabatan Penjara Malaysia dan selepas habis tempoh sepuluh (10) tahun, beliau dikehendaki menjalani proses pemulihan sebagaimana yang diperintahkan oleh mahkamah syariah.

Seterusnya di Kelantan, dalam penulisan Zubaidah (2010: 268) dengan *kes Mohamed bin Ya dan Lain-Lain lwn Pendakwa Syarie Kelantan*, lima orang tertuduh telah disabitkan atas kesalahan melakukan adat istiadat yang bertentangan dengan agama Islam. Mereka adalah pengikut ajaran Kumpulan Ratib Kuat Ayah Pin, sebuah kumpulan yang telah difatwakan haram di Kelantan ketika itu. Dalam rayuan mereka terhadap hukuman penjara, satu tahun, Mahkamah Rayuan telah mengubah hukuman berkenaan kepada berkelakuan baik selama tempoh tiga hingga lima tahun. Dalam tempoh berkenaan mahkamah telah mengarahkan agar mereka melaporkan diri kepada kadi jajahan tempat tinggal mereka untuk melafazkan taubat. Akan tetapi, disebabkan masalah pengurusan, ketidakselarasan arahan dan ketiadaan garis panduan taubat, maka taubat tersebut dikatakan tidak berjaya direalisasikan.

Baru-baru ini Majlis Agama Islam Selangor (MAIS) telah mengeluarkan *Modul Istitabah* bagi kesalahan akidah dan mencemar kesucian Islam di dalam Enakmen Jenayah Syariah Selangor tahun 1995 (MAIS 2017: 3) iaitu pemujaan salah (seksyen 4), mendakwa bukan orang Islam untuk mengelakkan tindakan (seksyen 5), takfir (seksyen 6), doktrin palsu (seksyen 7), dakwaan palsu (seksyen 8), mempersendakan ayat al-Quran, hadis dan lain-lain (seksyen 9), menghina atau menyebabkan dipandang hina, dan lain-lain agama Islam (seksyen 10), memusnahkan atau mencemarkan tempat beribadat (seksyen 11) dan pengisytiharan bahawa seseorang itu bukan lagi orang Islam, Enakmen Pentadbiran Agama Islam Negeri Selangor Tahun 2003 (seksyen 61(3)(x)). Menurut Mais (2017:3), teori yang digunakan dalam membangunkan modul istitabah adalah merujuk kepada Fiqh Islami dalam bab murtad dan istitabah bagi pesalah murtad, ilmu tasawuf, psikologi, alat pengukuran dan kaunseling syarie. Terdapat empat tahap pemulihan, antaranya saringan, rawatan dan pemulihan, pengukuhan dan sokongan. Berikut merupakan gambar rajah umum Model Istitabah Mais:

Rajah 1: Modul Istitabah Mais (Sumber: Mais 2017:4)

Istitabah merupakan satu keperluan dalam membendung gejala murtad dalam kalangan masyarakat Malaysia. Modul yang mantap perlu digunakan bagi menyelamatkan akidah seseorang seperti kes Kahar yang mana pihak Mais telah membangunkan modul istitabah dan digunapakai kepada beliau. Namun begitu, masih terdapat beberapa negeri yang tidak mempunyai amalan istitabah yang khusus bagi kesalahan akidah walaupun terdapat hukuman kepada pesalah untuk menjalani Pusat Bimbingan Islam (PBI). Oleh itu, para pengkaji perlu membuat kajian lanjut bagi mengetahui prosedur atau inisiatif yang diambil bagi menyelamatkan akidah seseorang bagi setiap negeri sebelum, semasa dan selepas perbicaraan.

4.3 Pemulihan Akidah (Istitabah) Dalam Kes Abdul Kahar B. Ahmad

Pada tahun 2009, apabila Abdul Kahar Ahmad yang lebih dikenali sebagai “Rasul Melayu” dibicara dan disabitkan di Mahkamah Tinggi Syariah Shah Alam atas pelbagai kesalahan berkenaan aktiviti beliau selama ini, masyarakat boleh merasa lega kerana satu lagi anasir yang mencetuskan kekeliruan akidah di kalangan umat Islam di negara ini khususnya di Selangor akhirnya berjaya dibanteras. Lima pertuduhan telah dikenakan dan Abdul Kahar telah mengaku salah di atas kelima-lima pertuduhan berkenaan iaitu kesalahan mengajar doktrin palsu, membuat dakwaan palsu dengan mengisytiharkan diri sebagai rasul, menghina agama Islam, mengingkari arahan pihak berkuasa agama dan memberi pendapat yang bertentangan dengan fatwa. Namun hakikatnya, usaha penyiasatan dan penangkapan beliau memakan masa yang panjang iaitu sejak sebelum tahun 2005 lagi, tahun di mana fail kes terhadapnya dibuka di Mahkamah Syariah Shah Alam. Fatwa status haram terhadap ajarannya iaitu Ajaran Salah Haji Kahar bin Haji Ahmad Jalal pula telah difatwakan pada 3 Januari 2007, manakala buku karangannya bertajuk *al-Furqaan-Pembeda* telahpun diharamkan di Selangor kerana menyeleweng dari ajaran Islam yang sebenar. (Siti Zubaidah Ismail. 2010: 252)

Abdul Kahar didakwa di Mahkamah Tinggi Syariah Shah Alam [2009], JH. 29/1. 85). Dalam pendakwaan tersebut, Abdul Kahar yang berusia 72 tahun didapati bersalah atas lima kesalahan berkaitan ajaran salah, telah dihukum penjara selama sepuluh tahun, denda RM16,500 dan enam kali sebatan. Mahkamah Syariah juga telah memerintahkan pesalah

agar pesalah dihantar ke Pusat Pemurnian Akidah, Baitul Iman, Hulu Yam Bharu, Selangor bagi mengikuti program pemulihan (Istitabah) selama tempoh enam bulan yang terakhir sebelum hukuman penjara tamat. Mengikut penghakiman hakim syarie, ini bermakna pesalah akan menjalani hukuman penjara biasa terlebih dahulu di bawah kendalian Jabatan Penjara Malaysia dan selepas habis tempoh sepuluh tahun baru menjalani proses pemulihan sebagaimana yang diperintahkan oleh mahkamah syariah.

Perintah istitabah mahkamah syariah dalam kes Abdul Kahar ini telah menimbulkan persoalan iaitu, bilakah pula proses taubat perlu dilakukan olehnya dengan pemantauan pihak berkuasa? Adakah memadai mendapatinya bersalah, tanpa memastikan yang beliau benar-benar telah insaf dan bertaubat? Jika begini keadaannya, timbul persoalan tentang keadaan beliau dalam penjara serta jangka hayatnya. Berkemungkinan (hanya kemungkinan) penyebaran ajaran boleh berlaku jika dia belum benar-benar insaf dan bertaubat atas kesalahannya. Apakah bentuk pemulihan yang bakal dilaluinya dalam tempoh pemenjarannya? Jika dia menjalani proses kaunseling biasa dan menjalani kehidupan sebagaimana banduan lain, maka bagaimana kita dapat memastikan akidahnya telah diperbetulkan? Adalah lebih baik jika proses pemulihan akidah dijalankan terus di penjara dengan menugaskan pegawai agama sedia ada untuk mengendalikan pesalah sebegini atau dia diasingkan terus dari banduan lain dengan meletakkannya di blok khas untuk pesalah akidah. Di sinilah kerjasama di antara pihak mahkamah syariah dan Jabatan Penjara Malaysia serta institusi seperti jabatan agama Islam amatlah perlu bagi menyelaraskan perkara ini. (Siti Zubaidah Ismail. 2010).

Dalam temubual yang dijalankan dengan Penguasa Pusat Pemurnian Baitul Iman, Abdul Kahar telah menjalani proses pemulihan melalui perintah istitabah oleh mahkamah syariah selama enam bulan di penjara Kajang tempat dia menjalani hukuman penjara hasil kerjasama yang diberikan oleh pihak penjara dan dikendalikan oleh Baitul Iman. Proses pemulihan Abdul Kahar yang dikendalikan oleh Baitul Iman melalui empat peringkat iaitu, proses saringan, proses rawatan Islam, proses pemulihan dan proses pengukuhan akidah. Keberkesanan proses pemulihan pesalah dinilai berdasarkan prestasi pesalah semasa menjalani setiap fasa pemulihan tersebut iaitu prestasi fasa pemulihan dan fasa pengukuhan akidah serta respon pesalah semasa sesi kaunseling. Rekod menunjukkan terdapat peenentangan dan sikap negatif di awal fasa tetapi mula menunjukkan rasa insaf dan mengakui kesalahan yang dilakukan di peringkat akhir fasa pemulihan. Hasil proses pemulihan yang dijalankan, Abdul Kahar didapati telah bertaubat melalui penilaian oleh pihak penjara dan para panel program melalui zahir perlakuan, pengakuan lisan, pengakuan bertulis dan penyesalan zahir beliau. Namun, program pemulihan daripada MAIS diteruskan di penjara dengan kekerapan satu sesi setiap minggu sehingga pembebasan Abdul Kahar (Ust. Azhar Ismail. Pusat Pemurnian Akidah Baitul Iman. 1 November 2017. 10 pagi).

5.0 RUMUSAN

Berdasarkan perbincangan, didapati istitabah mempunyai hubungan langsung dalam pemeliharaan akidah masyarakat Muslim. Sebarang usaha untuk menyeleweng atau menukar agama perlu dikekang dan ditangani dengan cara memberi kesedaran akan kebenaran Islam. Perbezaan dalam penetapan prosedur istitabah perlu diperhalusi agar semua pihak berperanan untuk memelihara agama dan keharmonian masyarakat. Hasil proses pemulihan yang dijalankan, Abdul Kahar b. Ahmad telah membuat pengakuan dan ikrar bertaubat serta menzahirkan penyesalannya kerana terlibat dengan penyebaran ajaran sesat dan mendakwa sebagai Rasul Melayu.

6.0 RUJUKAN

- Johana Mohd Taib. Et.al. 2010. Peruntukan Undang-undang Berkaitan Kesalahan Jenayah Akidah di Malaysia dalam Kesalahan Jenayah Akidah Menurut Kerangka Perundangan di Malaysia. Bangi: UKM.
- Mohd Aizam bin Maz'od. 2015. Diskusi Isu Aqidah dan Pemikiran Semasa di Malaysia. Putrajaya: Jabatan Kemajuan Islam Malaysia.
- Nazneen bt Ismail, Nurulfathonah bt Mohd Effendy, Kamal Azmi b Abd Rahman, Siti Saleha bt Salleh dan Indriaty bt Ismail. 2017. Isu Hak Kebebasan Beragama di Malaysia. ICLIJ 2017, Pusat Penyelidikan UKM di Langkawi.
- Nor Ashikin Md. Nasir dan Siti Zubaidah Ismail. 2017. Amalan Mahkamah Syariah Mengisytiharkan Status Agama dalam Kes Permohonan Keluar Islam: Kajian Kes di Mahkamah Tinggi Syariah Negeri Sembilan. Kanun, Januari 2017: 1-36.
- Siti Zubaidah Ismail. 2010: 252) Menangani Ajaran Sesat Di Kalangan Umat Islam: Perspektif Undang-undang dan Pentadbiran. Jurnal Syariah, Jil. 18, Bil. 2 (2010) 247-276
- Siti Zubaidah Ismail. 2017. Undang-undang Kesalahan Jenayah Syariah di Malaysia. Kuala Lumpur: Penerbit Universiti Malaya
- Wan Mohd Fazrul Azdi, Mohd Rumaizuddin Musa, Azman Abd Rahman, Mohd Zaliridzal Zakaria dan Mohammad Fadzil Mat Yacob. 2013. Model Istitabah: Cadangan Konsep dan Pelaksanaannya dalam Intervensi Permasalahan Riddah Kontemporari di Malaysia. Jurnal al-Abqari, Vol. 3, Universiti Sains Islam Malaysia: 57-71.
- Wan Mohd Fazrul Azdi, Kamaluddin Nurdin Marjuni, Mohd Rumaizuddin Musa, Azman Abd Rahman, Mohd Zaliridzal Zakaria dan Mohammad Fadzil Mat Yacob. 2015. Istitabah Model for Malaysia: A Preliminary Exposition. 'Ulum Islamiyyah Journal, Vol. 15, Jun 2015, Universiti Sains Islam Malaysia: 111-124.